

ת"פ 35610/12/10 - מדינת ישראל נגד יצחק ברוך

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 35610-12-10 מדינת ישראל נ' ברוך

בפני בעניין:	כבוד השופט איתי הרמלין מדינת ישראל
	ע"י עו"ד אשר פרי נגד יצחק ברוך
	ע"י עו"ד מוטי אדטו
המאשימה	
הנאשם	

גזר דין משלים

1. לאחר שמיעת ראיות הרשיעה ביום 10.9.2013 השופטת דניאלה שריזלי את הנאשם בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז-1997. זאת, על כך שב-14.8.2009 בעקבות ויכוח בינו לבין נהג מונית אחר סגר הנאשם את דלת המונית על רגלו של אותו נהג אחר ו"לחץ על הדלת בכוח עד זוב דם".
2. בגזר דין מיום 3.4.2014 קבעה השופטת שריזלי כי מתחם העונש ההולם לעבירה שאותה עבר הנאשם הוא בין 5 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות לבין 9 חודשי מאסר בפועל בצירוף מאסר על תנאי וקנס שבין 2,000 ₪ ל-4,000 ₪. לאחר ששקלה את נסיבותיו האישיות של הנאשם ואת עברו הפלילי ולאחר שהממונה על עבודות שירות קבע שהוא מתאים לביצוען של עבודות שירות גזרה השופטת שריזלי על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, 8 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 2,000 ₪. בנוסף לכך הורתה השופטת שריזלי לנאשם לפצות את המתלונן בסכום של 2,000 ₪.
3. מסתבר שעקב התדרדרות מצבו הרפואי, לא התייצב הנאשם לרצות את עבודות השירות שגזרה עליו השופטת שריזלי. בעקבות קביעה של רופא שב"ס שמסיבות רפואיות הנאשם אינו כשיר עוד לביצוען של עבודות שירות, פנה הממונה על עבודות שירות לבית המשפט בבקשה שיגזור על הנאשם עונש אחר - זאת, בהתאם לקבוע בסעיף 51(א1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. לנוכח פרישתה של השופטת שריזלי הובאה הבקשה בפני.
4. התביעה שסבורה שמדובר בעבירה חמורה המצדיקה ענישת הנאשם במאסר בפועל, ביקשה כי חלף עבודות השירות שהוא אינו כשיר לבצע יגזר על הנאשם עונש מאסר בפועל שירוצה בבית הסוהר.

לחילופין, עתרה התביעה להשתת קנס שיחושב לפי סכום הפיצוי המקסימלי לפי התקנות שהיה נפסק לנאשם שזוכה אחרי שישב 6 חודשים במעצר או לפי השכר הממוצע במשק לאותו משך זמן (מדובר בסכום כמעט זהה) או לפי סכום הקנס שלגביו קובעים 6 חודשי מאסר חלף הקנס או בדרך של אומדנה של ערכם של ששת חודשי עבודות השירות. כדוגמה להטלת קנס חלף עבודות שירות הפנתה התביעה לפסק דינו של השופט רועי פרי בת"פ (תל אביב) 31550-11-09 **מדינת ישראל נ' שחף חדד** (3.11.2016).

5. הסיגור הצביע על כך שלאחר ששקלה את כל השיקולים הרלבנטיים החליטה השופטת שריזלי כי אין מקום שהנאשם ירצה את עונש המאסר בפועל שגזרה עליו בכלא. לטענת הסיגור אין מקום שעקב התדרדרות במצבו הרפואי יוטל עליו עונש חמור יותר מן העונש שנגזר עליו במקור לאחר שהשופטת שריזלי שקלה את כלל הנסיבות. הסיגור עתר לחיוב הנאשם בביצוע שירות לתועלת הציבור במקום עבודות השירות שנגזרו עליו מתוך סברה כי הנאשם יהיה מסוגל לבצע של"ץ במשך שעה עד שעתיים ביום. כדוגמה להמרת עונש של עבודות שירות בשירות לתועלת הציבור הפנה הסיגור לפסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לנוער בת"פ (ירושלים) 29636-06-13 **מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)** (החלטה מיום 19.4.2016). אשר לעתירתה החלופית של התביעה לגזור על הנאשם קנס כספי גבוה, הביא הסיגור בפני בית המשפט את מצבו הכלכלי של הנאשם, שהוא נשוי ואב לארבעה, ומתקיים מקצבת נכות בגובה 3,300 ₪ ומעבודה חלקית מאד כנהג מונית, שלדברי הנאשם כלל לא משיאה לו רווח.

6. אחרי ששקלתי את נסיבות המקרה ואת טיעוני הצדדים החלטתי כי אין מקום לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל שירוצה בכליאה. הטעם הראשון במעלה לכך הוא שהשופטת שריזלי שקלה את כל הנסיבות הרלבנטיות החליטה שלא לשלוח את הנאשם לבית הסוהר, ואין מקום שהתדרדרות במצבו הרפואי תוביל לכך שחלף עבודות שירות יוחמר עונשו בצורה דרמטית כזו. דברים שכתב השופט אליקים רובינשטיין בעניינם של בעלי מוגבלויות יפים גם לעניינם של מי שכנאשם לוקים בבריאותם: "**במובן הערכי אין מצבו של אדם עם מוגבלויות צריך להיות שונה לרעה מזה של כל אדם... בשל חובת הגינות שאינה טעונה חוק, והיא מעוגנת בערכים אנושיים בסיסיים. הרי לא יתכן כי אדם עם מוגבלות יאסר במקום שאחר לא יאסר**" (רע"פ 1/09 ג'וג'ו אסר נ' מדינת ישראל (2010)).

7. שיקול נוסף לאי שליחתו של הנאשם לבית הסוהר נעוץ בכך שהרשעתו הפלילית של הנאשם היא בגין עבירה משנת 2009, ומעיון בפסק דינה של השופטת שריזלי עולה כי הרשעותיו הקודמות של הנאשם היו בגין עבירות מן השנים 2005 ו-2009. מכך שהתביעה לא הביאה נתון אחר בפני, אני מסיק כי בשבע השנים האחרונות לא היה הנאשם מעורב בביצוע עבירות. זאת, בהמשך לכך שהשופטת שריזלי ציינה בגזר דינה את הערכת שירות המבחן שהסיכון להישנות ביצוע עבירות על ידי הנאשם הוא נמוך עד בינוני. בהקשר זה אני מוצא למקום להפנות לדו"ח **הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים** (2015) בראשות שופטת בית המשפט העליון בדימוס דליה דורנר. הדו"ח קרא לצמצום השימוש בכליאה עקב תרומתה הנמוכה לקידום מטרות הענישה, לעומת עונש כעבודות שירות התורם יותר לשיקומו של הנאשם. באופן מיוחד נקבע בדו"ח ש"שימוש יעיל במאסר ככלי למניעת עבירות חייב

להבחין בין עבריינים שצפויים לחזור ולבצע עבירות לבין אלו שלא". זאת, בין היתר, כיוון שהמחקר האמפירי מעלה שמאסר בכליאה מעודד נטיות עברייניות ומגדיל את הסיכוי למעורבות בעבריינות לאחר סיום ריצוי העונש.

8. אני מוצא מקום לציין כי בעת שדן בעניינו של אורי לופוליאנסקי, קבע בית המשפט העליון שבית המשפט מוסמך במקרים חריגים לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי צדק (ראו פסקאות 196 ואילך בפסק דינו המרכזי של השופט ג'ובראן בע"פ 4456,5669/14 **אביגדור קלנר ואחרים נ' מדינת ישראל** (2015)). אכן, באותו פסק דין דובר באי שליחתו למאסר של מי שמאסרו עלול לקצר את תוחלת חייו, אך אני מוצא כי גם הנסיבות המיוחדות של עניינו שבו נגזר עונש שירוצה בעבודות שירות, ועקב התדרדרות במצבו הרפואי של הנאשם הוא אינו מסוגל לבצעו, מצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם שקבעה השופטת שריזלי, שהרף התחתון שלו היה חמישה חודשי עבודות שירות. ביטולו של המאסר בפועל הוא במקרה זה סטייה סבירה ממתחם העונש ההולם. לשם השוואה - בעניינו של לופוליאנסקי נקבע שהרף התחתון של מתחם העונש ההולם הוא שנתיים מאסר בפועל, ובית המשפט העליון גזר עליו עונש של שישה חודשי עבודות שירות (לענין סטייה כבעניינו ממתחם העונש ההולם ראו גם פסק דינו של השופט עמי קובו בת"פ (רמלה) 21679-04-15 **מדינת ישראל נ' שאול בראנץ** (2016)).

9. עיון במסמכים הרפואיים שהוגשו לעיוני ובחוות דעת הממונה על עבודות שירות מעלה כי כפי שאינו יכול לבצע עבודות שירות אין סיכוי ממשי שהנאשם יוכל לבצע שירות לתועלת הציבור. זאת, כיוון שלא מדובר בבעיה רפואית הקשורה במשכן היומי של העבודות. יתר על כן, שירות לתועלת הציבור הוא צעד שיקומי מובהק המשרת פחות את השיקולים של גמול והרתעת הרבים שעמדו בבסיס החלטתה של השופטת שריזלי לגזור על הנאשם מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות. העובדה שהנאשם לא הסתבך בביצוע עבירות בשבע השנים האחרונות מעלה כי הצורך שלו בשיקום הוא ממילא מצומצם מאד.

10. אני מוצא כי העונש שיכול לשרת את המטרות העונשיות של גמול והרתעת הרבים חלף עבודות השירות שנגזרו על הנאשם הוא עונש של קנס. הקנס צריך להיות משמעותי כדי לשרת מטרות אלה, אך עליו להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם (ראו סעיף 40 לחוק העונשין, תשל"ז-1977). מכאן שאין מקום לחשב את הקנס באחת הדרכים שהציע התובע ופורטו לעיל - מה עוד שנקבע במקור שהעונש ירוצה בעבודות שירות ולא בכליאה, ולכן ההשוואות שערך התובע למעצר ולמאסר בכליאה אינן מדויקות. הקנס שיוטל חורג לחומרה ממתחם הקנסות ההולמים שקבעה השופטת שריזלי, כיוון שהוא בא כתחליף לעונש מאסר בפועל שלא ניתן לגזור על הנאשם בשל מצבו הרפואי, ואשר כאמור לעיל מתחם הענישה שקבעה השופטת שריזלי חייב את הטלתו. כלומר, מדובר בסטייה לחומרה מן המתחם ברכיב הקנס שבאה לאזן סטייה לקולא מן המתחם ברכיב המאסר בפועל.

11. לפיכך, חלף המאסר בפועל שנגזר על הנאשם על ידי השופטת שריזלי אני גוזר עליו קנס בסך 20,000.

ל. מתוך התחשבות בקשיי הפרנסה של הנאשם, הקנס ישולם ב-40 תשלומים חודשיים, רצופים ושווים החל ביום 10.2.2017 (מספר התשלומים הושאר על ידי התביעה לשיקול דעת בית המשפט). יובהר כי קנס זה מתווסף לקנס שקבעה השופטת שריזלי בגזר דינה ולא מחליף אותו.

12. יתר רכיבי גזר דינה של השופטת שריזלי יעמדו על כנם.

13. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, 4.1.2017, בנוכחות הצדדים.